

עכוז

"רחמים רבים"

בְּעֵינַי תִּקְוֶן חַצוֹת בְּיָמַי בֵּין הַמְּצָרִים אֵלֹהִי שְׁלֹא
אוֹמְרִים בְּלִילָה אֲזֵהֶם צָרִיכִים לְהַגִּיד עַל כָּל פָּנִים
בְּאֶמְצַע הַיּוֹם אֲבָל אֵלֹהִי שְׁאוֹמְרִים בְּלִילָה לֹא צָרִיכִים
לְחַזֵּר וּלְהַגִּיד בַּיּוֹם וְזֶה בְּרוּר.

(אשר בנחל יח תמוז תשס"ח)

סיפורים ושיחות

מכ"ק מוהרא"ש זצוק"ל

פרשת מטות

בקשה חשובה!

נא ונא לעורר רחמי שמים עבור התינוקת

מרים בת אסתר אקה תחי'

שה' יתברך ישלח לה רפואה שלמה בתוך שאר חולי
ישראל שלא לפי דרך הטבע כלל!

נא לומר שיר למעלות ולהוסיף עוד בקשות מעצמו :

שיר למעלות אשא עיני אל ההרים, מאין יבוא עזרי,
עזרי מעם ה' עושה שמים וארץ, אל יתן למוט רגלך
אל ינום שומרך, הנה לא ינום ולא ישן שומר ישראל,
ה' שומרך ה' צלך על יד ימינך, יומם השמש לא יככה
וירח בלילה, ה' ישמורך מכל רע, ישמור את נפשך, ה'
ישמור צאתך ובואך מעתה ועד עולם.

התפללתי ונושעתני!

- "התפללתי שה' יעזור להורים שלי שתהיה להם פרנסה בקלות, וה' ענה לי! אבא שלי קיבל עבודה חדשה וקלה ליד הבית!".

- "אמא שלי לא הרגישה טוב, התפללתי עליה וה' עזר והיא הבריאה!".

- "מאד רציתי למצוא את האפיקומן בליל הסדר, ושבוע לפני פסח התחלתי להתפלל על זה. ברוך ה' הצלחתי!".

הסיפורים הקצרים והיפים האלו הם סיפורים שילדים קטנים כתבו על עצמם. כך הנהיגו בתלמוד תורה בארצות הברית שתחת הנהגתו של מוהרא"ש הקדוש. המלמדים ביקשו מהתלמידים לספר על תפלות שלהם על כל מיני דברים ואיך שה' יתברך ענה להם. לאחר מכן הסיפורים נכתבו בדף הקשר השבועי וההורים והתלמידים קראו והתחזקו מאד בתפלה.

יום אחד הגיע האחראי על התלמוד תורה והציג בפני מוהרא"ש הקדוש את אחד מדפי הקשר והצדיק נהנה מאד. חיוך של נחת אמיתית התנסך על פניו הקדושות.

כמה ימים לאחר מכן, היה צריך הצדיק לבלוע כדור של תרופה (היה זה לאחר שעבר את הניתוח בלב). כשביקש להחזיר את פקק הבקבוק למקומו ולסובבו על פי הבקבוק, הפקק נפל על הארץ.

מוהרא"ש הקדוש ביקש להרימו אלא שהפקק היה שקוף -

--

ככל שניסה הצדיק למוצאו - לא עלה הדבר בידו (תרתי משמע).

כהרגלו בקודש התכונן הצדיק לפתוח את פיו ולהתחיל לבקש מה' יתברך שיעזור לו למצוא את הפקק האבוד, אלא שאז עלה בזכרונו דף הקשר עם הסיפורים היפים והתמימים שסיפרו התלמידים הרכים על תפלותיהם.

וזה עורר אותו עוד יותר לאחוז במידת התמימות ולבקש מה' כגמול עלי אמו: "רבנו של עולם! אבד לי הפקק של הבקבוק, אנא עזור לי למצוא אותו!".

לא עברו רגעים ספורים ועינו של הצדיק הבחינה בפקק !

כמה ימים לאחר מכן ושוב הגיע האחראי על התלמוד תורה לביקור אצל מוהרא"ש הקדוש. הפעם היה זה הצדיק שסיפר לו על התפלה שהתפלל על הפקק לאחר שנזכר בדף הקשר.

כמובן שבדף הקשר שהופיע בשבוע ההוא, פרט לסיפורים שסיפרו הילדים, הופיע גם סיפור מעניין מאד על מוהרא"ש הקדוש שחיפש פקק של בקבוק תרופה ומצא אותו על ידי תפלה - - -

[בשולי הסיפור יש לציין כי כשמוהרא"ש הקדוש גילה שסיפורו הופיע בדף הקשר, ענה ואמר : "לא כל דבר צריך לכתוב...". אך זה בחינת מה שרבנו ז"ל לא רצה שיכתבו וידפיסו את התורות שגילה קודם שהיה בארץ ישראל אך ר' נתן ז"ל הדפיסם בכל זאת והם מופיעים בתוך הלקוטי מוהר"ן. בעבורינו הסיפור הזה חשוב מאד ומעורר להתפלל גם על פקק קטן שנפל כי "תפלה לאל חיי" - התפלה לה' יתברך היא החיים שלנו !].

כָּל הוֹרָה מְחַיֵּב לְשַׁלֵּם אֶת הַשְּׂכָר
לְמוֹד, וְלֹא בְּחִנָּם שְׂצַדִּיקִים אָמְרוּ
שֶׁהוֹרִים שְׁלֹא מִשְׁלָמִים שְׂכָר לְמוֹד
יְהִיוּ מִבְּטָחִים שִׁילְדֵיהֶם יֵצְאוּ לְתַרְבוֹת
רְעָה רַחֲמָנָא לִיְצַלֵּן מִקֶּדֶם אוֹ אַחֵר כֶּךָ.

(אשר בנחל יום שלישי לְסֶדֶר מְסַעֵי כ"ד תמוז ה'תשע"ד)

הורה יקר !

לא לחינם שהדיבור הנ"ל שאמר מוהרא"ש זי"ע
בעניין החובה הקדושה לשלם שכר לימוד מופיעה
שוב ושוב בחוברות האחרונות.

אנא ! בדוק את עצמך האם אין לך חוב לתלמוד
תורה.

אף אחד לא מעוניין שילדיו יצאו לתרבות רעה חס
ושלום.

RABBI E. S. SCHIK
1129 - 42nd STREET
BROOKLYN, N. Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק
ר"מ יחידת הקודש
יחסי ברסלב
ע"ש הצדיק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב ז"ע
בארץ ובגולה

בעזרת יום ה' לסדר האוני' ה' תשרי התשס"ד

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני מאד מאד נהנה שאתה רושם את השורות וכו', כי יבוא יום ויצטרפו את כל שיחה ושיחה.

RABBI E. S. SCHIK
1129 - 42nd STREET
BROOKLYN, N. Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק
ר"מ יחידת הקודש
יחסי ברסלב
ע"ש הצדיק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב ז"ע
בארץ ובגולה

בעזרת יום ה' לסדר וקת בלק י' תמוז התשס"ג

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך, ואני מקווה להקדוש ברוך הוא שיתרחב לך בפרנסה, ולא יחסר לך שום דבר, רק תראה להחזיק מעמד ואז תראה את הניסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא. אני מאד מאד מבקש אותך, שתמשיך בכתיבת סיפורים, כי יבוא היום שיצטרפו את כל הסיפורים, כי אני בעצמי לא יודע כמה זמן אני ישאר בזה העולם, ויהיה זמן שמאד יתפלאו וכו', וירצו לשמוע כל סיפור וכל שיחה וכו'.

נא ונא, ראה לעשות לעצמך קביעות להתבודד בכל יום אליו יתברך, ואז תראה את הניסים נגלים שיעשה עמך הקדוש ברוך הוא.

הקדוש ברוך הוא, השומע תפילות ישראל, ישמע בתפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעורך, שתצליח הרחק תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

RABBI E. S. SCHIK
1129 - 42nd STREET
BROOKLYN, N. Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק
ר"מ יחידת הקודש
יחסי ברסלב
ע"ש הצדיק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב ז"ע
בארץ ובגולה

בעזרת יום ה' לסדר וישלח י"ב כסליו התשס"ב

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך.

ברוך בלל כשאחד מחדש איתו חידוש זה רק מן הדק ומספר פן יהרסו לעלות אל ה' וכו', אז אומרים השם המוכר יכפר זה רגיל בדרבה ספרים, כי יכול להיות שלא השינו את המבון ולכן אומרים לשון כזה השם המוכר יכפר.

בענין השורות וכו', בודאי יגיע היום שכל שיחה יהיה יקר מאד מאד ויצטרפו שלא כתבו מספיק.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים

שיחות קודש מכ"ק אדמו"ר מוהרא"ש זי"ע

תכד) אחד שאל אותו נ"י אודות ריקודין בימי בין המצרים והשיב לו שאסור לרקד ולעשות מחולות בימים האלו [ובימי ספירת העומר אמר שמותר לרקוד בלי כלי זמר, עיין 'אשר בנחל' כרך קע, מכתב מד תשסה]. וכשהמנהל של התלמוד תורה שאל האם מותר לקחת את התלמידים לבריכה בימי בין המצרים השיב מוהרא"ש נ"י שנוהגים להחמיר בזה רק מתשעת הימים שמראש חודש מנחם אב. שוב שמענו שאמר שנוהגים להקל ללכת לים ולבריכה בימי בין המצרים עד לראש חודש אב שאז אסור (דהינו בתשעת הימים). ואודות ריקודים בימים אלו אמר שלא כדאי להראות שמחה וריקודים מחמת האבלות (גם לאחר התפלות שנוהגים אז לרקוד), וכדאי הוא בית אלקינו להצטער ולהתאבל עליו, אך מי שסובל על העצבים עדיף שישמח את עצמו ובצנעא וכו'.

אודות הקינות המובאות בתיקון חצות ובתשעה באב, אמר מוהרא"ש נ"י שבתשעה באב יש בזה אריכות גדולה ולכן לא צריך (דהינו שאינו חייב) לאומרם אלא לקרוא מגילת איכה. אך בתיקון חצות אשרי מי שיכול לאמרם והזכיר אז שהספרדים לא נהגו לומר. ואודות שנוהגים לומר בימי בין המצרים תיקון חצות גם ביום, אמר שזה ניתקן עבור מי שלא אומר תיקון חצות כל השנה בלילה אז שיגיד. אך לנו כואב כל השנה על חורבן בית המקדש וכו' ולכן אנו נזהרים שלא יעבור לילה אחד ללא אמירת חצות, וממילא אין אנו אומרים גם בחצות היום. אך מי שלא אמר בלילה עליו לומר בימים האלו תיקון חצות ביום (עתה מצאתי שכתב כן בפירוש באשר בנחל (יח תמוז תשס"ח) : 'בְּעֵינַי תִּקְוֶן

חצות בימי בין המצרים אלו שלא אומרים בלילה אז הם צריכים להגיד על כל פנים באמצע היום אבל אלו שאומרים בלילה לא צריכים לחזור ולהגיד ביום וזה ברור). ובאשר בנחל (לב, מכתב ה' רל) כתב : 'אפילו מי שאינו נזהר כל השנה (באמירת חצות), על כל פנים בימים אלו גם הוא יזהר באמירת תיקון חצות בכל לילה והוא עניין גדול מאד מאד'. וכן כתב (שם לו, ו לב) : 'אשרי מי שזוכה לומר בכל לילה סדר תיקון חצות, אשר אז הוא עת רצון גדול בשמים, ואם אי אפשר לו, על כל פנים פעם אחת בשבוע, כי מעלת אמירת סדר תיקון חצות אין לשער כלל וכו'). והוסיף (שם לח, ו' תט) עבור מי שאומר פעם בשבוע, שטוב שיאמר בליל שישי.

וכן אמר כמה פעמים שאם קשה לאדם לומר חצות כשהוא יושב על הארץ, אזי יוכל לשבת על כסא. כי היו מתלמידי הבעל שם טוב הק' זי"ע שלא הקפידו לישוב על הארץ דיקא אלא על כסא. ומי שגם זה קשה לו, יוכל אפילו לשכב במיטה ולומר חצות ובלבד שיגיד (עיין 'אשר בנחל' חלק מז מכתב ח' תרמו : 'רק ראה לומר המזמורים של חצות אפילו במטתך'). וכן הזכיר את דברי ר' אברהם ב"ר נחמן ז"ל שבשעת הדחק יוכל לומר רק את העשרה מזמורי תהלים של תיקון חצות מבלי שאר הפסוקים של מגילת איכה וכו' (כי בתיקון רחל יש שני מזמורי תהלים והשאר ממגילת איכה ושאר פסוקים). אזי בשעת הדחק יוכל לומר רק את שני המזמורים האלו, וכן את שמונת המזמורים שבתיקון לאה ודי בזה).

וכן אמר שהוא עניין כל כך גדול לומר חצות אף שאינו מבין כלל מה הוא אומר. יאמר כמו שיאמר - העיקר שיאמר (ועיין מזה באשר בנחל, חלק נג מכתב י" סח).

תכא) מוהרא"ש נ"י מעורר מאד לבקר חולים ובפרט בבית החולים כידוע. וכשהייתי לוקח איתי תלמידים (מכיתות ד',ה', ו') לבקר

במחלקות הילדים וכן בשאר מחלקות (במקומות בהם שייך להראות חולים לילדים, כי יש חולים שלא שייך שילדים קטנים יראו כמובן למשכיל). והכנו שקיות עם מיני מתיקה והתלמידים חילקו לחולים וכן היו תלמידים שידעו לנגן בכלי נגינה ולעשות כל מיני עניינים לשמח את החולים. ומוהרא"ש נ"י שמח מזה מאד ושלה מכתב אישי לכל תלמיד שהגיע איתי לבית החולים וחיזקו ובירכו והמכתב עשה רושם גדול על התלמידים. וכתבתי את זה כי התורה היא תורת חיים וכל דבריו של מוהרא"ש נ"י הם לעובדא ולמעשה וכשרואה שמישהו מקיים את דבריו ועושה איתם מעשים טובים זו עיקר שמחתו, והבן למעשה.

תכג) מוהרא"ש נ"י נוהג לשתות מים חדשים במוצאי שבת יען שמובא (שולחן ערוך או"ח סי' רצט סעי' י' בהגה) שבכל מוצאי שבת בארה של מרים סובבת במקורות המים ואפשר שישתו ממנה ויתרפאו. על כן ממלאים עבורו כלי ממים חדשים מהברז, מרתיחים אותם ומכינים לו מזה תה (והוא עניין נוסף שחכמינו הקדושים אמרו (שבת קיט:) שלשתות מים חמים במוצאי שבת הוא רפואה).

תכה) בשנים הקודמות שהיינו זוכים שהיה מתפלל איתנו מנחה וערבית בבית הכנסת ותיכף אחר מנחה היה עולה לביתו ועוסק שם בעיסוקיו הקדושים וחוזר להתפלל איתנו ערבית. אך היו פעמים שלאחר מנחה היה יושב איתנו בבית הכנסת ודורש ומחזק אותנו. ובאיזה פעמים ארע שלאחר מנחה, קודם שעלה לביתו והבחין בי, אמר לי: "תחזק את אנ"ש עד ערבית" וכן ביקש ממני כמה וכמה פעמים שאדבר עם אנשי שלומנו וביותר עם האברכים. וכן ביקש מכמה מאנשי שלומנו שיעשו, כי העיקר הוא להתחזק ולחזק את אחרים וביותר את אנשי שלומנו שעובר עליהם מה שעובר וכו'.

תכו) בתחילת דרכי כמלמד הטיל עלי ללמד את הבחורים הגדולים בשעות הערב בחדר הקבלה הסמוך לחדרו. וביקש שילמדו משניות

בגירסא וכן פעולת הצדיק. וכשלמדתי איתם את המעשה מרבנו ז"ל שכשהיה ילד קטן היה משלם למלמד מכיסו כמה מטבעות גדולים כדי שילמד איתו עוד דפי גמרא. הסברתי להם שכבר אז הבין רבנו ז"ל כי אם לא משתמשים בממון לעבודת ה' אזי הוא כמו צואה (כמובא במעשה מהבעל תפלה). וזה שמסופר כאן שהיה משלם שלוש מטבעות 'גדולים' שהוא תואר השייך לעשיית צרכיו וכו'. כי סתם ככה הממון חשוב כצואה שהוא 'גדולים' אך רבנו ז"ל נתן אותו למלמד כדי שילמד אותו עוד דפי גמרא. ומוהרא"ש נ"י עמד מאחורי דלת חדרו כל הזמן הזה והקשיב ומאוחר יותר אמר שמאד נהנה מזה [ובעניין הנ"ל שהקשיב מאחורי הדלת, כן ראיתי כמה פעמים שכשהיה מגיע מגיד שיעור חדש ב"היכל הקודש" שבארצות הברית, אזי בפעמים הראשונות שלמד עם הבחורים היה מוהרא"ש נ"י עומד מאחורי הדלת ומצמיד את אוזנו לדלת כדי לשמוע מה ההוא לומד עם הבחורים.

ופעם ארע שהגיע מגיד שיעור חדש ולמד עם הבחורים בעזרת נשים כנהוג. ואני למדתי בבית המדרש (כי אף שהייתי אז בחור אך הייתי מבוגר משאר הבחורים ולא למדתי איתם) ותיכף כשראיתי את מוהרא"ש נ"י מתקרב אל הדלת של עזרת הנשים מיהרתי לקראתו כי רציתי לשאול כמה שאלות (כי כן הרגיל אותי לרדוף אחריו ולשאול בכל עת מצוא). אך תיכף כשקררתי אליו סימן לי עם היד שאעמוד במקומי ולא אתקרב, והצמיד את אוזנו אל הדלת והקשיב. לאחר מכן אמר: "זהו מגיד שיעור חדש ואני רוצה לשמוע מה הוא מלמד את הבחורים אז עכשיו הוא לא זמן לשאלות. תשאל אותי אחר כך". והוא לימוד נפלא מאד שאסור לסמוך על אף אחד ובפרט מי שלומד עם בחורים וכו' וצריך לבדוק אחריו היטב שבאמת מכניס בהם יראת שמים ומלמד כפי הדרך שמסרו לנו חכמינו הקדושים].

תכז) היה פעם באזכרה ועשו שם סעודה גדולה לעילוי נשמת הנפטרת (שהיתה מעדות המזרח ומראשוני המקורבים אליו), ואמר: "אצל

האשכנזים לא נהוג לעשות סעודה בשבעה. כמה שרק למדתי, אף פעם לא ידעתי שיש מנהג כזה לעשות סעודה ביום השביעי לפטירה. תמיד יש מה ללמוד!"

תכח) בשנים שהיו עושים 'אסיפות' אצל ר' לוי יצחק ז"ל ודנים על הספרים שמוהרא"ש נ"י חיבר וכו' (כידוע שכמה פעמים מוהרא"ש נ"י בעצמו ישב שם והעזי פנים דנו אותו בפניו), אזי באחת הפעמים לאחר שדיברו שם נגדו והוא נ"י השיב להם מה שהשיב, קם ממקומו וקודם שיצא אמר להם: "אתם כולכם חולקים על הצדיק האמת!". כי הראה להם שכל טענותיהם נסתרות מתוך ספרי רבנו ז"ל ובכל זאת לא רצו לקבל. וכשירד במדרגות מדירתו של ר' לוי יצחק ז"ל פגש בחור שבדיוק עמד בכניסה לבניין ותיכף כשראה אותו אמר לו: "אני הולך עכשיו לכותל! המקום שלי הוא בכותל!" (כידוע שהיה מרבה לפקוד את הכותל בימים ההם פעמים רבות ובילה שם שעות רבות בתפלה).

תכט) כשמוהרא"ש נ"י יושב להיות סנדק, מקפיד מאד שלא יהיה עליו איזה ברזל ומרוקן מכיסו את המפתחות וכל מה שעשוי מברזל ומוסר לגבאי שישמור על זה. כי הסנדק דומה למזבח וצריך שלא יהיה עליו ברזל. וכן נוהג להדק היטב את הגרטל בשביל החציצה.

תל) פעם בעת שזכיתי לשמש אותו נ"י באיסוף צדקה מהקופות ומיון המטבעות והפקדתם בבנק וכו', אזי הרשויות חשדו בי שאני עוסק עם סכומים גדולים של כסף והטילו עלי קנסות וכו' עד שלא היה לי לשלם עבור שכירות ואוכל לילדים שהיו קטנים. ופעם לאחר תפלת שחרית כשמוהרא"ש נ"י עשה את דרכו לביתו ואנשי שלומנו עמדו על הדרך ומסרו לו פדיונות ושאלו שאלות כל אחד כפי עניינו, אזי גם אני עמדתי בקרבת מקום. וכשמוהרא"ש נ"י הבחין בי, הוציא מכיסו מהכסף שקיבל עבור פדיונות ומסרו אלי ואמר: "קח, תקנה בזה אוכל לתינוקת

שלך". וכן זכיתי לעשות. ובחסדי ה' לאחר מכן סיבב ה' יתברך סיבות לטובה שכל הקנסות התבטלו והחזירו לי את כל הממון שנטלו ממני.

תלא) כמה בני אדם שאלו אותו נ"י בעניין לתת שם לבנם או לבתם יען שההורים שלהם מאד רוצים שיתנו אחר הסבא או הסבתא וכיוצא. וכגון שאחד שנולדה לו בת ואביו דוחק בו שיתן לה שם אחר אמו (כי היה מבני עדות המזרח הנוהגים לתת שם אחר מי שעדיין חי), אך הבן (שהוא אבי הבת) ביקש שמוהרא"ש נ"י בעצמו יאמר איזה שם לתת לתינוקת. והשיב לו: "אני רוצה שיהיה שלום - שאתה וההורים שלך תסתדרו ולא תהיה ביניכם מריבה וזה מה שחשוב". ולאחר מכן שאל את אבי הבת: "מהו השם שאביך רוצה?", והשיבו 'מרים'. ענה ואמר לו מוהרא"ש נ"י שמרים היתה הבת של רבנו ז"ל וכן היה את מרים הנביאה ועל כן שיעשה בחכמה ויקרא לה מרים ובשעה שיתן את השם שיכוון בדעתו אחר מרים הנביאה ואביו לא יידע מזה ויחשוב שעשה את רצונו. הכלל הוא שבכל פעם שהיתה בזה איזו מריבה, ביקש מוהרא"ש נ"י לעשות את השלום ולנהוג בחכמה ולתת שם אחר צדיק או צדקת הנקראים בשם הזה וההורים יחשבו שהבן עשה את רצונם.

תלב) פעם נתן לי איזה דבר לעשות ואחר איזה זמן חליתי בראש וכו' וכשהלכתי לרופא אמר שעלי לנוח הרבה ולא להתאמץ. ואז שאלתי את מוהרא"ש נ"י שמאחר והרופא אמר כך, איך אוכל להמשיך לעשות את שביקש ממני (כי אם אנוח הרבה לא אוכל לקיים את אשר ביקש). ואמר שרבנו ז"ל אומר שיותר מדאי לנוח זה מזיק למח ולכן שלא אציית בזה את הרופא. ושאל: "היכן רבנו ז"ל אומר את זה?" והשבתי: "בסי' ר"נ... משהו..." (כי שכחתי בדיוק איפה). ושאל "מה זה ר"נ משהו?! כך לימדתי אותך? אתה צריך לדעת בדיוק שזה בסי' רנ"ג!".

תלג) אמר שיכיר טובה למי שיתן שם לילדיו על שם ההורים שלו, זכותם תגן עלינו.

תלד) אמר לאחד : "אחר מאה ועשרים כל מה שתאמרו עלי לא יספיק. אבל עכשיו אל תאמרו כלום". והיה זה לגבי שאחד שיבח אותו מאד בתארים מופלגים וכו' והוא נרו יאיר לא אבה לשמוע אך הפטיר שאחר מאה ועשרים וכו' כנ"ל וביקש מהאיש שדיבר איתו לחזור על זה כמה פעמים. ומאיש אחר שהיה שם שמעתי בלשון אחרת קצת : עכשיו אני לא רוצה שתגידו עלי כלום. אך אחרי מאה ועשרים כל מה שתגידו לא יספיק.

וּבְעֵינַי לַעֲשׂוֹת סִיּוּם בְּתַשְׁעַת הַיָּמִים, זֶהוּ דְבַר גָּדוֹל מְאֹד, כִּי
 אֱלֹהֵי הַיָּמִים מְסַכְּנִים מְאֹד, שְׁתַּהַיְיָה בָּהֶם שְׁלִיטַת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, עַד
 כְּדֵי כֶּף, שְׁיֵשׁ הַלְכָה בְּשִׁלְחַן עֲרוּף (אֲרַח חַיִּים, סִימָן תְּקנָא, סְעִיף יח), שְׁלֹא
 לְהִסְתַּוְּבַב הַרְבֵּה בְּרַחוּב, כִּי הַדְרָכִים בְּחֻזְקַת סַפְנָה וְכוּ' [לְשׁוֹן
 הַמְּחַבֵּר: "צָרִיף לְזַהַר מִי"ז בְּתַמּוּז עַד ט' בָּאָב, שְׁלֹא לִילֵף יְחִידֵי
 מַד' שְׁעוֹת עַד ט' שְׁעוֹת, מִשּׁוּם שְׁבָהֶם 'קָטָב מְרִירֵי שׁוֹלֵט"]. וְהָיִוֹת
 שְׁהַסִּיּוּם מְגַרֵּשׁ אֶת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, לְכֵן חָשׁוּב מְאֹד לַעֲשׂוֹתוֹ דִּיקָא
 בְּיָמִים אֱלֹהֵי, וְלֹא בְּשָׁבִיל לְאָכַל בְּשָׂר, אֲשֶׁר עַל זֶה מְרַמְזִים חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוֹשִׁים (תַּעֲנִית יג): כִּדְאִי הוּא בֵּית אֱלֹקֵינוּ לְאַבְדַּ עָלֵינוּ טְבִילָה פְּעַם
 אַחַת בְּשָׁנָה, כִּדְאִי בֵּית אֱלֹקֵינוּ לְבַטֵּל תַּשְׁעָה יָמִים, שְׁלֹא יֵאָכַל בְּשָׂר.
 וְלָכֵן הֵגַם שְׁסִיּוּם מְסַכְּתָא זֶה שְׁמַחָה גְּדוֹלָה מְאֹד, אֲבָל בְּתַשְׁעַת
 הַיָּמִים אֵין אוֹכְלִים בְּשָׂר וְאֵין שׁוֹתִים יַיִן, אֲשֶׁר בְּקִשֵׁי הַתִּירוּד לְהַבְּדִיל
 עַל הַיַּיִן בְּיָמִים אֱלֹהֵי, וְצָרִיכִים לְתַן לְקַטָּן לְשִׁתּוֹתוֹ (עֵינן בְּשִׁלְחַן עֲרוּף).
 וְעַקֵּר הַמַּעֲלָה לְסִיּוּם מְסַכְּתָא דִּיקָא בְּיָמִים אֱלֹהֵי, זֶה רַק כְּדֵי לְסַלֵּק
 וּלְגַרֵּשׁ אֶת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם מֵאַתְּנוּ — בַּת ס"מ.

בנחל

ז' קצט

אשר

חינוך !!!

בחסדי ה' מורגשת התעוררות גדולה בעניין החינוך בקרב אנשי שלומנו היקרים שמבקשים ומחפשים עצות ודרכים לחנך את ילדיהם לאמונה ויראת שמיים טהורה, על כן אמרתי להציג כאן מתוך מאמרים שזכיתי לכתוב בעניין הזה ממה שעורר אותי אדמו"ר מוהרא"ש זי"ע לכתוב למען יהיה לתועלת הכלל.

RABBI E. S. SCHIK
1129 - 42nd STREET
BROOKLYN, N. Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק
ר"מ "היכל הקודש"
"חסידו ברסלב"
ע"ש הצה"ק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
בארץ ובחו"ל

בעזה"י יום ו' ערב שבת קודש לסדר האזינו ז' תשרי ה'תש"ע

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך, אף שכתבתי לך כבר היום מכתב, אכתוב לך עוד פעם, אל תבהל משום בריה שבעולם, אתה תלמד את הילדים כמו שאתה מבין, ותחנך אותם כפי שאתה מבין, ואדרבה מכל הבעיות אתה תלמד הרבה איך להתנהג עם התלמידים ואיך תוכל לחבר עוד ספרים בעוני חינוך, כי ילדים צריכים הרכה תשומת לב, ואפילו שההורים נותנים להם מכות וכו' וכו', אתה צריך ללמד אותם שלא ידברו אף פעם על ההורים, רק אתה תלמד אותם כפי שאתה מבין, אל תבלבל את עצמך משום דבר שבעולם, ומכל שכן שאף אחד לא יגיד לך דעות, כי אתה מלמד בחסד עליון. תחזק ותחזק את אשתך ואת הבנות שלך, והקדוש ברוך הוא יעזור לך עם בן זכר השנה אם תתפלל להקדוש ברוך הוא.

המאחל לך שבת שלום וחתימה טובה

RABBI E. S. SCHIK
1129-42nd STREET
BROOKLYN, N.Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק

ר"מ "היכל הקודש"

"חסידו ברסלב"

ע"ש הגה"ק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע

בארץ ובח"ל

בעודי יום ב' לסדר האינו ח' תשרי התשע"ג

שלום וברכה אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך.

כן זה יצא מפי מה שאמר לך האברך [REDACTED] נ"י, שרציתי שתכתוב פעם בחודש מור בעניני חינוך, כי אני רוצה שיצא כל חודש מגזון ברסלב עשיר מאד עם כל מיני נושאים, כי תהלה לאל יש עכשיו התעוררות בכל העולם כולו על דבר רביז"ל, ולכן גם אנחנו נתרום בגילוי ופירסום דעת הצדיק.

RABBI E. S. SCHIK
1129 - 42nd STREET
BROOKLYN, N. Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק

ר"מ "היכל הקודש"

"חסידו ברסלב"

ע"ש הגה"ק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע

בארץ ובח"ל

בעודי יום ה' לסדר פנחס י"ב תמוז התשע"א

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיש וירדפו אל אליהו מאיה נ"י

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראיתי את השאלות ותשובות שלך, זה מאד מאד יפה, יעזור הקדוש ברוך הוא שתהדיר את כל הכח שלך בהתלמידים, ובפרט שזה הכיתה הגדולה, והם קרובים מאד לבנות בתים, ולכן הם צריכים הדרכה איך להתחזק בחייהם ולבנות את הבמחזן עצמי שלהם.

הרב הקדוש מסאטמאר זי"ע אמר פעם במסיבת מלמדים, שעבודת מלמד צריך להיות קודש קדשים, וצריך לדעת שאם בונים תלמיד אחד זה לא שמציל נפש אחד וכו', אלא מציל אוצר הנשמות, היינו כי מורתלמיד הזה עוד יצא דורות וכו', נמצא כשבונים את התלמיד בונים אוצר הנשמות ממש, ולכן תלך בנישה הזו עם התלמידים, ובודאי תצליח.

שאלה : הרבה כף זכות יש לך על הילדים. מתוך דבריך מובן שכמעט ואין מציאות שילד מתכוון לפעול בצורה אישית נגד המלמד. מי אומר שזה באמת כך? אולי יש פעמים שילד כן מתכוון להפריע למלמד ולסגור איתו חשבון באופן אישי?

תשובה : שאלה מעניינת ותשובתך בצידה. אם מדובר על סגירת חשבונות הרי שהמלמד עשה איזה דבר שלא היה ראוי לעשות לאותו תלמיד ולכן הוא מבקש לסגור איתו חשבון...

וכעת אסביר : קראתי את הסיפור על אותו מלמד שהקפיד בכל יום להגיע לפני הזמן ועד שכבר ארע לו שהוצרך לקחת את אשתו לבית החולים, דבר שגרם לו לאחר, סימן לו אחד התלמידים עם האצבע על השעון בשעה שנכנס לכיתה. זה כמובן נראה כחוצפה גדולה אלא שלבסוף התברר שאותו תלמיד קיבל אמש את השעון מאביו לאחר זמן רב שציפה לכך ומרוב שמחה המתין להראותו למלמד ולכן סימן לו עם האצבע על השעון תיכף עם כניסתו לכיתה.

הרי בקצרה סיפור המלמדנו עד כמה ראוי לדון לכף זכות את התלמידים למרות שפעמים רבות הם עושים דברים הנראים כחוצפה, זלזול וכן הלאה.

ובאמת, יש באמתחתי עוד מעשים כאלו אשר הצטברו אצלי במהלך השנים בהן לימדתי. הצד השווה שבהם הוא שראוי לדון את התלמידים לכף זכות וללמד את עצמנו שהם לא פועלים בצורה אישית נגדנו. ליתר ביאור בעניין זה כדאי שתעיין בפרק 'מטוס מנייר' שבספרי 'הכיתה אתגר למורים'.

כעת, אעבור לפן נוסף בתשובה לשאלתך – שלמה המלך אמר (משלי כז) : "כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם" ופרש"י : כמים הללו, הפנים שאתה מראה לתוכן הן מראות לך. כן לב האדם לאדם חברו לפי מה שאדם יודע שחבירו אוהבו כן הוא מראה לו פנים.

אם תלמיד מרגיש שהמלמד אוהבו (וכן ההורה בבית), דן אותו לכף זכות, עומד לצדו בעת צרה, חושב כיצד להיטיב עמו ובאמת קשור ללבו, כן הוא ינהג עם המלמד ולא יחפש לביישו או לזלזל בו חלילה. ומאחר שהמלמד מרגיש שהתלמיד אוהבו ומכבדו, יותר זה יגרום לו לכבד את התלמיד וחוזר חלילה

(ומהטעם הזה הרגלתי את ילדי להשתדל לגשת למלמד או למורה בסוף השיעור ולומר: "תודה על מה שלימדת אותנו". הפעולה הפשוטה הזאת של הכרת הטוב מחממת את לבו של המלמד וקושרת אותו עם לבו של התלמיד. וזה פרט לעצם החינוך להכרת הטוב שיש בזה).

העמידה לצדו של התלמיד (או הבן) בעת צרה היא יסוד מוסד בכדי לחזק ולהדק את הקשר איתו. חכמינו הקדושים אומרים (מכות י'): 'תלמיד שגלה מגלין רבו עמו'. כי אפילו אם התלמיד התחייב גלות, ה' ישמור, יש לו לרבו לגלות יחד עמו. הרי שחז"ל ראו חוב קדוש לרב להתייצב לצדו של תלמידו בעת צרתו. וממילא גם ההיפך הוא הנכון ולכן גם 'הרב שגלה מגלין ישיבתו עמו'.

וכן מובא (נדרים מ): 'מעשה בתלמיד אחד מתלמידי רבי עקיבא שחלה. לא נכנסו חכמים לבקרו ונכנס רבי עקיבא לבקרו ובשביל שכיבדו וריבצו לפניו חיה. אמר לו רבי החייתני!'. הרי שכל כך היה חשוב לרבי עקיבא לבקר את תלמידו בשעת חוליו והוא הדבר אשר החזירו לחיים.

ופעם ארע לי שאחד מתלמידי הסתבך בשגגה עם אדם נכבד שנפגע ממנו מאד וביקש להרחיקו מהמוסדות. ישבתי בחדרו של אותו אדם למעלה משעה והשתדלתי בכל מיני אופנים ודרכים לשכנעו שיחזור בו מכוונתו ובחסדי ה' עלה בידי. אותו תלמיד כל כך התפעל מכך שעמדתי לצדו בעת צרה ולא השארתי אותו להתמודד לבד ולשאת באחריות על מעשיו והוא לא הפסיק להודות לי.

ובאמת שהכל תלוי באהבה. ככל שאוהבים כן מוכנים לעזור וכן דנים לכף זכות ומחפשים למצוא את הטוב שבשני ולא נפגעים ולוקחים את הדבר כאילו היה מכוון באופן אישי. וראוי להעתיק כאן מהספר הנפלא 'תוכחת חיים' לר' חיים פלאג'י ז"ל (בפרשת וארא) המדבר על הבשורה שבישר משה רבנו לישראל כשהיו במצרים וזו לשונו: "ולא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה". להודיענו כי הגם כי דברי משה לישראל הכל היו דברי ניחומים והיה מן הראוי שישמעו, עם כל זה לא שמעו אל משה מקוצר רוח ומעבודה קשה. הא למדת שמפני עייפות המלאכה שקצו רוחם מהעבודה הקשה זוהי סיבה כי לא שמעו אל משה שהיה אדון הנביאים וגם הדברים דברים המשיבים אל הנפש. כל שכן וקל וחומר כשידבר האדון לעבדו דברי קינטור ובחרונו יבהלמו, שיתבלבל דעתו ולא ישמע אליו.

וצריך לדונו לכף זכות ואל יחר בעיניו מה שלא שמע, ולא זו בלבד כי לפעמים ימצא כי מרוב צערו ידבר איזה דיבור רע ומר העבד לאדונו וצריך האדון להעביר על מדותיו וידון אותו לכף זכות כי מרוב צערו יצא מפיו דברים שלא כשורה.

ויש ללמוד תוכחת מוסר בעניין זה ממה שמצינו בדברים שדברו עם בני ישראל נגד משה ואהרן כדכתיב "ויפגעו את משה ואת אהרן נצבים לקראתם בצאתם מאת פרעה ויאמרו אליהם ירא ה' עליכם וישפוט אשר הבאשתם את ריחנו בעיני פרעה", ולא מצינו למשה ולא אהרן שהרע להם בשמעם כדברים האלה ולחרות אפם בהם באמרם להם 'וכי אנחנו מדעתנו וסברתנו עשינו דבר זה כי אם ברשותו יתברך וכו'. ומלבד שלא מצינו שהתרעמו משה ואהרן על הדבר הזה, על בני ישראל, כשאמרו להם כדברים האלה, אלא אדרבה, כתיב "וישב משה אל ה' ויאמר ה' למה הרעות לעם הזה" כי הטיח דברים ח"ו כלפי מעלה בעבור צערן של ישראל ולא הקפיד כלל על מה שדיברו עליו, והיינו טעמא כי דן אותם לכף זכות וכו'.

והגם שהעתקתי באריכות, אך המוסר היוצא מכאן גדול מאד וראוי להעתיקו. משה ואהרן מחלו על כבודם ולא הקפידו על מה שהחציפו אליהם וטענו כנגדם "ירא ה' עליכם וישפוט אשר הבאשתם את ריחנו בעיני פרעה". כי דנו אותם לכף זכות שכבדה על ישראל העבודה ולכן דיברו שלא כהוגן.

וכן ראוי למלמד ולהורה להבין שגם על התלמיד או הילד שלו עובר מה שעובר. מי יודע מה סבל בבית מאחיו, או איזה גערה קיבל מאביו טרם יצא מהבית. גם בכיתה הוא לא כל כך מוצא את עצמו וקשה לו להעתיק מהלוח. בהפסקה הוא היה עם הקבוצה שהפסידו והיה תלמיד שביזה אותו בשל כך. ועוד כהנה וכהנה ארועים הגורמים לתלמידים מפעם לפעם לדבר שלא כהוגן אל המלמד וכפי האמת ראוי לו לדונם לכף זכות ולא להקפיד. בנוסף – פעמים רבות ילד נדרש על ידי המבוגר לעמוד במטלה שאינה תואמת את גילו או את יכולתו. טבעי הדבר שהוא לא יעמוד בה למרות כל הכוונות הטובות. במילים אחרות – זה לא משהו אישי נגד המבוגר.

וכלל גדול בידינו : "ילד מעוניין לנהוג באופן שישמח את המבוגר, כל זמן שהוא מרגיש קשר עמוק וטוב עם אותו מבוגר". ולכן, אם אנו נתקלים בילד

שמתנהג בצורה לא נאותה, ראוי לבדוק ולתקן את הקשר איתו במקום לחפש לתקן את הילד.

שוב ושוב שואלים אותי הורים מדוע הילד לא מקשיב להם. שוב ושוב אני עונה: "ברגע שהילד ירגיש עד כמה שהוא חשוב לכם ללא שום תנאי או הצלחה מצדו, ברגע שהוא יחוש את אהבתכם הגדולה אליו ויהיה לו קשר חזק אתכם, אז כל מילה שלכם תקבל משמעות חדשה בעבורו".

ובאמת שהעניין הזה מרומז בפסוק (איוב, כח): "לעשות לרוח משקל" וגו'. כי הרוח מרמזת על הדיבור וכמו שכתוב: "ויהיה האדם לנפש חיה" ותרגם אונקלוס: 'לרוח ממללא'. וצריך להגיע למצב שלרוח פינו יהיה משקל, כלומר שכל מילה שנאמר לילד תהיה משמעותית בעיניו, ולא חסרת משקל. ואל זה כאמור, אפשר להגיע רק על ידי יצירת קשרים טובים עם הילד.

ואסיים במה שהתחלתי – תלמיד המבקש לצער את המלמד, הוא תלמיד אשר מרגיש שאין לו שום קשר עם המלמד. במקום זה יש לו קשר עם חבריו לכיתה ואותם הוא מבקש להרשים על ידי מעשיו כנגד המלמד. ככל שנבדוק נגלה שמהו ביחסים של המלמד איתו אינו תקין, והמלמד לא דאג לבנות קשר חזק הבנוי על אמון, הערכה והתעניינות בתלמיד. וכשזה יתוקן – כבר לא יהיו "חשבונות" לסגור.

הייתי מציע לך לגלות נחמדות ואכפתיות לתלמידיך, לשוחח איתם שיחות אישיות מפעם לפעם, להתעניין בהם עצמם ולא דוקא לחקור אותם מדוע אינם משתתפים בשיעור. לפתע, תראה את השינוי בעזרתו יתברך.

בהצלחה...

עַד רֹאשׁ חֹדֶשׁ אָב נוֹהֲגִים לֵלְכֶת לְבִרְכָה
אוֹ לַיִם וְכוּ' כִּי מֵצֵד הַחֹם הִתִּירוּ כִּי לֹא
עוֹשִׂים אֶת זֶה בְּשִׁבִיל תַּעֲנוּג אֶלָּא
בְּשִׁבִיל בְּרִיאוֹת וְלִטִּיל אֲנִי תָמִיד מִזְהִיר
שֶׁלֹּא כִּדְאִי וּבַכְּנֻרֶת תָּמִיד אֲנִי מִזְהִיר לֹא
לְהַכְנִס שָׁמָּה כִּי זֶה מֵיָם מְסַכְּנִים מְאֹד
וְהַרְבֵּה אֲנָשִׁים קִפְחוּ אֶת חַיֵּיהֶם שָׁם
וְלָכֵן לֹא מִמְלָץ בְּכֻלּוֹ לֵלְכֶת לְכַנְרֶת
לְרַחֵץ וְכוּ' אוֹ לְשׁוֹט שָׁמָּה וְכוּ'.

(אשר בנחל יום שני לסדר מטות י"ח תמוז ה'תשס"ח)

**פירוש על החומש כפי ההקדמות
שזכינו לקבל מכ"ק אדמו"ר מוהרא"ש זי"ע**

וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר זה הדבר אשר ציוה ה'.
פרש"י משה נתנבא ב'כה' אמר השם כחצות הלילה. והנביאים נתנבאו
ב'כה' אמר השם. מוסף עליהם משה שנתנבא בלשון זה הדבר.

ידוע מה שנשאל הרשב"ם ז"ל היכן מצינו שום פרשה שמתחלת כן.
שלא נאמר למעלה 'וידבר ה' אל משה לאמור איש כי ידור' וגו'. והיאך
מתחלת הפרשה בדיבורו של משה שאין מפורש לו מפי הגבורה.

ב) עוד יש להבין מה שפרש"י (והוא מספרי) שכל הנביאים נתנבאו
ב'כה', מוסף עליהם משה שנתנבא בלשון זה הדבר. ובאמת מאחר
שמשה זכה לבחי' זה הדבר אשר היא אספקלריא המאירה (יבמות מט:
ועיין לקו"מ ח"א סי' ה'), מדוע היה צריך להתנבאות גם ב'כה' כשאר
הנביאים.

ג) מה שדרשו בספרי דרשה זו דיקא על פרשת מטות, ובאמת יש עוד
מקומות שנאמר בהם בלשון 'זה הדבר' ומדוע דרשו כך דיקא פה
בפרשת נדרים.

ד) ידוע קושיית המפרשים על הפסוק הזה 'וידבר משה אל ראשי
המטות לבני ישראל', שלכאורה אינו מדוקדק כי היה צריך לומר 'וידבר
משה אל ראשי מטות בני ישראל'.

ה) הפסוק "לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה", נראה ככפל לשון וצריך ביאור.

ו) המדרש פליאה 'כל הנביאים מתנבאים ב'כה', כך משה התנבא ב'כה'. מוסיף עליהם משה שנתנבא בזה הדבר. הה"ד טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם'. והוא תמוה.

ז) המדרש פליאה 'איש כי ידור נדר להוי"ה. הדא הוא דכתיב ימינו כצל עובר'. וגם זה צריך ביאור.

ויתבאר על פי דברי רבנו ז"ל (לקו"מ ח"א סי' י"א ומובא לעיל פרשת חקת) שמי שהוא במדרגה פחותה הוא עדיין רחוק מתבונות התורה, רק על ידי אמצעות הדיבור יכול לבוא לתבונות התורה לעומקה, הינו על ידי שהוא מדבר בהתורה בדבורים וכו' מאיר לו הדיבור בכל המקומות שצריך לעשות תשובה וכו' ובכל פעם ופעם על ידי כל תשובה ותשובה הוא הולך ממדרגה למדרגה, עד שיוצא ממדרגה פחותה ובא לתבונות התורה לעומקה וכו' עיי"ש היטב.

והוא הדבר שביקש משה רבנו להכניס בנשמות ישראל ועל כן הראה להם על עצמו אל מה אפשר לזכות על ידי העצה הזו של גירסא ולדבר בתורה בדיבורים אף שבתחילה אינו מביין. ועל כן פתח את הפרשה הזו 'וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמר'. ולא נאמר 'וידבר השם אל משה' כשאר הפרשיות כי באמת דבר זה לא נתפרש היכן נאמר למשה (עייין בחזקוני), רק שמשה רבנו השיג זאת בעצמו על ידי שדיבר בהתורה בדיבורים וזכה לתבונות התורה לעומקה, הינו שזכה להבין פנימיות כוונתו ית' בתורה ועל כן יכול היה לומר 'זה הדבר אשר צוה ה' אף שלא מצינו שציוה וכנ"ל. וכן מצינו בעוד כמה מקומות שעשה משה על פי דעתו והקב"ה הסכים עמו (עייין דב"ר פרשת שופטים סי' י"ג). הכל מחמת הנ"ל שהשיג תבונות התורה לעומקה וידע לכוון

לדעתו ית'. ועל כן בשעה שאמר הקב"ה למשה לכתוב את התורה אמר לו לכתוב גם את הפרשיות הללו כי בודאי שכיון לדעתו וכך היה רצונו יתברך.

וזה נרמז בפסוק הזה בעצמו 'וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל לאמור', 'לאמור' דיקא. הינו שציוה אותם להרגיל את עצמם באמירה, שיאמרו הרבה בתורה. עד שעל ידי זה יהפכו ראשי המטות לבני ישראל. כי מטות הוא לשון שמטה מצד לצד. וכמו שאומר רבנו ז"ל אומר (לקו"מ ח"א סי' ע"ט) שיש שני מיני תשובות – אחת, יש בני אדם שעושיין משא ומתן והולכין בהבלי עולם הזה. ובאמצעות נופל לו הרהורי תשובה, ואחר כך חוזר למקומו הראשון. וזהו בחי' "החיות רצוא ושוב", שאין לו ניהא, כי פעם טמא ופעם טהור, כשר ופסול, אסור ומותר, וזהו בחי' ששת ימי חול. אבל תשובה שלמה הוא בחי' שבת, שיש לו ניהא. כי 'בא שבת בא מנוחה' שיש לו מנוחה מכל וכל ונדחה הרע לגמרי. ורבנו ז"ל מביא במאמר הזה שתשובה שלמה בחי' שבת, זהו בחי' משה שנאמר בו 'ומטה האלקים בידי', הינו שהיה בידו להפוך מרע לטוב וכו', עיי"ש.

כי משה רבנו בודאי אחז בזה בשלמות ויכל להטות ולהפוך רע לטוב. וזה מה שגילה לראשי המטות שהם בחי' תשובה של ששת ימי החול, פעם טמא ופעם טהור וכו' כי ראשם עדין מוטה מצד לצד. ומשה רבנו רצה להפוך אותם לבני ישראל שהוא לשון שבח וגדולה (במ"ר פ"כ סי' כ"ג). כי ישראל הוא אותיות לי ראש (לקו"מ ח"א סי' כ"א) הינו מוחין קדושים ותשובה שלמה בבחי' שבת.

וזה פירוש 'וידבר משה אל ראשי המטות לבני ישראל', הינו שרצה להפוך את ראשי המטות – אלו שראשם עדיין בבחי' מטות, פעם טמא פעם טהור וכו', שתשובתם היא בחי' ששת ימי החול כנ"ל, שיהיו 'בני ישראל' שזה תשובה בבחי' שבת. ותיכף מפרש על ידי מה אפשר לזכות

לזה – 'לאמור', על ידי שיאמרו בתורה הרבה, כך יוכלו לצאת ממקומם הנמוך ולהגיע לתבונות התורה לעומקה.

והראה להם על עצמו שעל ידי שקיים את זה והירבה לדבר בתורה בדיבורים יכל לומר 'זה הדבר אשר צוה הוי"ה'. ואף שלא נתפרש היכן נאמר לו דבר זה, אך משה רבנו השיג זאת בעצמו על ידי שזכה לתבונות התורה לעומקה והוא הבין דרכה.

ועתה מבואר היטב מדוע דיקא במצוה זו תפס בלשון 'זה הדבר' ולא התנבא ב'כה'. כי 'זה הדבר' הוא אספקלריא המאירה (עייין יבמות מט:;) שזה בחי' תבונות התורה לעומקה. ו'כה' הוא אספקלריא שאינה מאירה שזה בחי' תשובה של ששת ימי החול שעדיין לא זכה לתשובה שלמה ולא השיג תבונות התורה לעומקה. ולכן בכל מקום שנאמר 'כה' תיכף נאמר 'אמר ה'". כי מאחר שבבחי' זו עדיין לא משיגים תבונות התורה לעומקה לכן מוכרח להיות שהשם ית' מגלה מה לאמור ואין הנביא יכול להשיג זאת בעצמו. מה שאין כן בפעם הזו אמר משה 'זה הדבר' ולא נתפרש היכן נאמר לו דבר זה כי באמת השיג זאת בעצמו וכיוון לדעתו ית'.

וזה פירוש "איש כי ידר נדר להוי"ה או השבע שבעה לאסר אסר על נפשו לא יחל דברו ככל היוצא מפיו יעשה". וכתב בישמח משה זי"ע בהקדם דברי הגמרא בריש חולין : טוב מזה ומזה שאינו נודר כל עיקר. אם כן לפי זה כל הנודר רעה הוא עושה, כמו שאמרו ז"ל 'כל הנודר כאילו בנה במה' וכו', וקשה איך הקב"ה מייחד שמו על הרעה, באמרו 'איש כי ידור נדר להוי"ה'.

ועל כרחק צריך לומר 'נדר להוי"ה', הינו בנדר לעשות מצוה שהוא חוב עליו, כדאיתא בנדרים (דף ז) א"ר גידל אמר רב מנין שנשבעין לקיים את המצוה, שנאמר נשבעתי ואקיימה וכו'. ועוד אמרו ז"ל בנדרים (דף

(ח) 'האומר אשכים ואשנה פרק זה, נדר גדול נדר לאלקי ישראל' וכו' עכתדה"ק.

היוצא מזה שהפסוק הזה מדבר במי שנדר נדר מצוה שהוא חוב עליו. ועיקר החוב המונח על האדם הוא לעבור בכל חלקי התורה הקדושה כמובא בספרים וכן אומרים חכמינו הקדושים (נדה ל:): שקודם שיוצא האדם לאויר העולם מלמדים אותו כל התורה כולה וכיון שבא לאויר העולם בא מלאך וסטרו על פיו ומשכחו כל התורה כולה ואינו יוצא משם עד שמשביעים אותו. ומה היא השבועה שמשביעין אותו תהי צדיק ואל תהי רשע, ע"כ.

ומסמיכות המאמרים הללו עולה שמה שמשביעין (א) אותו תהי צדיק סובב על מה שנאמר לפני כן שקודם שיוצא לאויר העולם מלמדים אותו כל התורה כולה וכיון שבא לאויר העולם משכחים ממנו את כל התורה כולה. ועל זה אמרו שמשביעים אותו שיהא צדיק על ידי שישוב וילמד את כל התורה כולה. וכן משמע ממה שפירש המהרש"א ששבועה זו שמשביעים אותו צדיק תהיה בעולם שתבוא לשם כמו שהיית צדיק במעי האם שהיית מוכן ופנוי שם ללמוד תורה, כן תהיה גם מכאן ואילך וכו', עיי"ש. היוצא מזה שתואר צדיק שאמרו כאן הינו שיעסוק בתורה עד שיזכה ללמוד את כל התורה כולה. וכן הוא בזוהר חדש (אחרי מז) שמשביעים אותו ואומרים לו: 'אומי לי דתקיים אוריתא כולה, ללמוד וללמד לשמור ולעשות' [הישבע לי שתקיים את התורה כולה, ללמוד וכו'].

וזה שאמר האריז"ל (שער המצות בהקדמה): 'בענין עסק התורה, שהיא אחד מרמ"ח מצות עשה, אם לא השלים אותה, שהוא ענין עסקו בפרד"ס התורה, שהוא ראשי תיבות: פ'שט ר'מז ד'רש ס'וד, בכל בחינה מהם, כפי אשר יוכל להשיג עד מקום שידו מגעת וכו', ואם לא עשה כן הרי חסר מצוה אחת של תלמוד תורה, שהיא גדולה ושקולה ככל המצות, וצריך שיתגלגל עד שיטרח בד' בחי' של פרדס כנזכר' (ב).

וכן אמרו חכמינו הקדושים (שוחר טוב משלי פ"י) שאפילו למד כל התורה רק שחיסר תורת כהנים נידון על זה.

ולכאורה הוא דבר קשה ונפלא מאד איך יתכן לעבור וללמוד את כל חלקי התורה הקדושה אשר ארוכה מארץ מידה. אלא שחכמינו הקדושים אומרים (דברים רבה פ"ח ס"ג) 'הטיפש הזה נכנס לבית הכנסת ורואה אותן עוסקים בתורה והוא אומר להן היאך אדם למד תורה תחלה? אומרים לו תחלה קורא במגלה ואחר כך בספר ואחר כך בנביאים וכו' כיון ששומע כך אומר בלבו אימתי אני למד כל זאת וחוזר מן השער. ומי שהוא פקח מהו עושה שונה פרק אחד בכל יום ויום עד שמסיים כל התורה כולה. אמר הקב"ה 'כי לא נפלאת היא', ואם נפלאת היא ממך שאין אתה עסוק בה'.

וזה שאומר רבנו ז"ל (שיחות הר"ן סי' ע"ו) שכמה בני אדם פסקו מלמודם לגמרי על ידי רבוי הדקדוקים שלהם, ומאומה לא נשאר בידם. אבל כשירגיל עצמו ללמוד במהירות בלי דקדוקים הרבה, התורה תתקיים בידו ויזכה ללמוד הרבה מאד, גמרא, ופוסקים כולם ותנ"ך ומדרשים וספרי הזוהר וקבלה ושאר ספרים כולם, עיי"ש.

היוצא מזה שצריך לעבור וללמוד בכל הספרים של התורה הקדושה וכמו שדקדקו חכמינו הקדושים שקודם שיוצא לאויר העולם מלמדים אותו כל התורה כולה, 'כולה' דיקא. ועל זה משביעים אותו שישוב וילמד את כל התורה כולה כנ"ל. ואי אפשר לזכות לזה רק על ידי העצה הנ"ל שירבה לדבר בתורה בדיבורים וממילא יזכה אחר כך להשיג תבונות התורה לעומקה ויבין בכל מקום שילמד.

ועל פי זה יובן: "איש כי ידר נדר להוי"ה או השבע שבועה" הינו שנדר ונשבע נדר להוי"ה, שהוא נדר של מצוה ושבועה טרם שבא לעולם שישלים את עצמו ויעבור בכל חלקי התורה הקדושה. "לא יחל דברו

ככל היוצא מפיו יעשה", כי על ידי שיקיים את העצה הזו וירבה לדבר בתורה בדיבורים אזי בזה הוא מקדש את פיו ולא יחל דברו' - לא יעשה דבריו חולין. כי יזכה לתשובת המשקל ולתבונות התורה לעומקה ובודאי שאדם כזה שזוכה למוח והשגה לא יעשה דבריו חולין ולא ידבר ככל העולה על רוחו.

'ככל היוצא מפיו - יעשה'. הינו שכפי מה שאותו אדם מוציא מפיו, כן יעשה השם ית'. מאחר שהאדם הזה משיג תבונות התורה לעומקה בודאי שהשם ית' מסכים איתו וכמו שמצינו אצל משה רבנו. ובזה יובן מדוע דיקא בפרשה הזו דרשו את דרשתם 'כל הנביאים נתנבאו ב'כה' וכו' מוסף עליהם משה שנתנבא בזה הדבר'. כי בפרשה הזו גילה להם משה רבנו איך השיג בחי' 'זה הדבר', והוא על ידי שכל ימיו זכר את השבועה שהשביעו אותו קודם שיצא לאויר העולם שיעבור וילמד בכל חלקי התורה כולה וזה אשר גרם לו לומר הרבה בתורה הקדושה עד שבאמת סיים את כולה. ואת הדרך הזו גילה לכלל נשמות ישראל שגם הם יזכרו את השבועה הזו ויתעוררו לעבור על כל חלקי התורה הקדושה ועל ידי זה ישיגו תבונות התורה לעומקה.

וכמו שאמר אדמו"ר הקדוש והנורא נרו יאיר על עצמו שאחד מהדברים שליוו אותו כל ימיו הוא מאמרם ז"ל (אבות פ"ו) 'לפי שבשעת פטירתו של אדם אין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב ולא אבנים טובות ומרגליות, אלא תורה ומעשים טובים בלבד' וזה שעורר אותו ללמוד הרבה תורה.

ובזה יתבאר המדרש פליאה 'כל הנביאים מתנבאים ב'כה', כך משה התנבא ב'כה'. מוסיף עליהם משה שנתנבא בזה הדבר. הה"ד טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם'. ויש לומר שזה תלוי במחלוקת בית שמאי ובית הלל (ערובין יג:) הללו אומרים נוח לו לאדם שלא נברא

יותר משנברא והללו אומרים נוח לו שנברא יותר משלא נברא. נמנו וגמרו נוח לו לאדם שלא נברא יותר משנברא וכו', ע"כ.

כי באמת הוא דבר רחוק ונפלא מאד איך יתכן שהאדם יצא ידי חובת השבועה הזו שעליו ללמוד את כל התורה כולה וזעירין אינון שזוכים לזה. ואלמלא הפתח שפתח לנו משה רבנו להרגיל את עצמו לדבר בתורה בדיבורים כמעט שזה היה בלתי אפשרי ובפרט לאנשים פשוטים והמון עם. ועל זה נחלקו בית שמאי ובית הלל עד שנמנו וגמרו שטוב לאדם שלא נברא יותר משנברא כי בשעה שנברא השביעו אותו שישוב וילמד את כל התורה כולה והוא דבר רחוק מאד כנ"ל ובאיזה אופן יוכל לקיים את השבועה. אך בודאי שמי שזוכה להתקרב אל הצדיק האמת ולקיים את עצותיו אזי טוב לו שנברא כי בודאי יזכה לעמוד בשבועה הזו.

וזה שכתבו שם התוספות (ד"ה נוח לו) שכל המחלוקת הזו סובבת בסתם בני אדם אבל צדיק - אשריו ואשרי דורו, עיי"ש. ולכאורה מדוע תפסו לשון 'אשרי דורו' שנראה שאינו שייך לפה מאחר שכל הסוגיא דנה באדם פרטי האם טוב לו שנברא או לא ומדוע הכניסו גם את כל הדור. ועוד קשה מה שייך פה הלשון 'אשריו' שאינו מהעניין כלל, ויותר טוב היה לומר שהצדיק טוב לו שנברא כלשון הסוגיא.

ובאמת כיוונו בזה לדבר גדול. כי אשרי הצדיק מחמת שגם הוא קיים את זה בעצמו והגה בכל התורה כולה על ידי העצה הזו ונמצא שעמד בשבועה ובודאי הוא דבר גדול מאד לעמוד בשבועה הזו ואשריו. וכן אשרי דורו, שהם המקורבים אליו שהולכים בדרך עצתו, גם הם זוכים לעבור על כל התורה וכו"ל. על כן העיקר להשליך את שכלו ולציית את הצדיק.

וזה שמובא במדרש פליאה הנ"ל 'כל הנביאים מתנבאים ב'כה' וכו' הה"ד טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם'. ומה השייכות בין זה לזה. אלא שמה שכתוב טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם הוא בחי' הנ"ל שטוב לו שלא נברא יותר משנברא כי איך יוכל לעמוד בשבועה הזו ולעבור על כל התורה כולה. על כן היה טוב יותר שלא היה נברא ולא היה נודר את הנדר והשבועה הזו.

וזה שאמרו: 'טוב אשר לא תדור', הינו טוב שלא היה נברא ועוד בטרם יצא מבטן אמו נדר ונשבע כנ"ל, משתבוא לעולם ותידור לפני כן לעבור בכל התורה ולבסוף 'לא תשלם' את הנדר כנ"ל.

אך כל זה מדובר במי שאינו מקורב לצדיק, אך הצדיק אשריו ואשרי דורו. וזו השייכות למדרש שכל הנביאים מתנבאים ב'כה' וכו' מוסיף עליהם משה שנתנבא בזה הדבר. כי משה רבנו זכה לזה על ידי שדיבר בתורה בדיבורים כנ"ל, ממילא מי שמקורב אליו והולך בדרכו גם הוא יזכה לזה וטוב מאד מה שנברא ונדר. אך מי שמקורב לצדיק שעדין לא השיג שלמות ולא זכה לבחי' 'זה הדבר' ממילא טוב לו שלא נדר ולא בא לעולם כי איך יעמוד בשבועה.

ובזה יובן המדרש פליאה 'איש כי ידור נדר להוי"ה. הדא הוא דכתיב ימינו כצל עובר'. כי צריך להזכיר לעצמו את הנדר והשבועה הנ"ל שנשבע קודם שבא לעולם ולהכניס בעצמו את הידיעה שימינו כצל עובר ואם לא עכשיו אימתי. על כן צריך להרגיל את עצמו לומר בתורה בדיבורים באופן שיזכה לעבור על כל התורה כולה ויקיים את נדרו.

ומובא באור זרוע (הלכות ק"ש הלכה ו') מהמדרש שאפילו למד כל התורה וחסר תורת כהנים נידון עליהם ביום הדין. ואפילו למד תורת כהנים וחסר מעשה מרכבה כמו כן נידון. והביא שם מהירושלמי

שמוכח שאחד שלמד כל התורה למאה שנה והיה יגע יום ולילה, ואחד שלמדה בעשרים שנה הקב"ה נותן לו שכר בשוה, עיי"ש.

וכן הוא במדרש (תנחומא כי תשא ג') על הפסוק (קהלת ה') "מתוקה שנת העובד אם מעט ואם הרבה יאכל" וגו'. שמדבר בצדיקים ובעמלי תורה. כיצד, אדם שכל שנותיו שלשים שנה, ומעשר שנים ואילך הוא עמל בתורה ובמצות ומת לשלשים שנה. ואדם אחר חיה שמונים שנה, ומעשר שנים ואילך עמל בתורה ובמצות עד שמת. את אומר הואיל ולא יגע הראשון אלא עשרים שנה בתורה, וזה שיגע שבעים שנה, שהקב"ה מרבה לזה שכר יותר ממי שעסק בתורה עשרים שנה. לפיכך אני אומר "אם מעט ואם הרבה יאכל", שיכול בן עשרים שנה לומר לפני הקב"ה אלולי שסלקתני מן העולם בחצי ימי, הייתי מאריך שנים ומרבה בתורה ובמצות. לפיכך אני אומר אם מעט ואם הרבה יאכל, שמתן שכרו של זה כמתן שכרו של זה, ע"כ.

נמצא שעל ידי סדר דרך הלימוד, שקובע לעצמו שיעורים בכל חלקי התורה הקדושה וגורס בכל יום מעט או הרבה, יזכה שבמשך הזמן יסיים את הכל. ואם לא יזכה לזה כי ימות בפתע פתאום, על כל פנים יוכל לטעון לפני הקב"ה אלולי שסלקתני מן העולם בחצי ימי, הייתי מסיים את הכל. ובודאי שהטענה הזו לא תועיל למי שלא הרגיל את עצמו בכך. כי גם אם היה חי אלף שנה עדין לא היה מגיע לתורת כהנים ומעשה מרכבה ושאר חלקי התורה הקדושה.

ומה שיוכל לטעון לקבל שכר כאותו שלמד שבעים שנה, הוא רק לעניין השכר שבודאי יהיה לו שכר טוב בעמלו שיגע וטרח כל שנותיו בכמה מסכתות ויוכל לטעון שאם היה חי עוד חמישים שנה היה מספיק להתייגע על עוד כמה מסכתות. אך מה ישיב לשולחו בנוגע לשבועה שנשבע ללמוד את כל חלקי התורה הקדושה ויהיה נידון על זה ביום הדין כנ"ל באור זרוע.

אך מי שגרס כל ימיו ואף על פי כן לא הספיק לגמור את הכל, האיש הזה יוכל לטעון גם על דבר זה שאלולי היה חי עוד כמה שנים בודאי שהיה מספיק. וזה שדקדק האריז"ל שצריך להשיג בבחי' פרד"ס שבתורה 'עד מקום שידו מגעת' אשר לכאורה איך אפשר לידע דבר כזה, ומי יוכל להעיד על עצמו שעסק בתורה עד מקום שידו מגעת. אך על פי הנ"ל יובן היטב. כי על ידי שיעסוק בתורה בכל יום כפי בחינתו מעט או הרבה, ויגרוס דף אחר דף, סימן אחר סימן, עד העת שיצא מן העולם ואז אפילו אם לא הצליח להשלים את הכל, אך יוכל לטעון כנ"ל כי בודאי שעשה עד מקום שידו מגעת. שוב ראיתי שכדברים האלה כתב השל"ה הק' זי"ע (פרשת ראה) : כי האדם אינו אלא כשכיר יום דבר יום ביומו כל זמן שהוא חי ולא עליו המלאכה לגמור, רק כשהוא עושה תמיד מה שרבו מזמין לו לעשות בו מלאכה אף כשמת ולא גמר כל מלאכת רבו מעלה עליו כאילו עשאה מאחר שהחסרון לא היה מצדו, ועיי"ש באריכות גדולה.

שייך לעיל. צריך לטרוח בד' בחינות של פרדס, אחרת יצטרך להתגלגל, עיי"ש. והעיקר הוא ללמוד על כל פנים, כי אף שאינו מבין כל דבר כראוי ובפרט בסודות התורה, אך העיקר שלמד בספר והוציא את הדברים מפיו וכמו שאומר רבנו ז"ל (ספר המידות לימוד סעי' ח') : 'כל מה שלמד אדם בעולם הזה והיה נמנע אצלו לעמוד על אמתת כונת הלמוד בשלמות, יזכה להבין על אמתתה בעולם הבא'. ובמעבר יבק כתב : "לעולם ליגרוס איניש - בעולם הזה, והדר ליסבור - לעולם הבא". הינו שבעולם הבא יסבירו לו מה שגרס בעולם הזה אף שלא הבין.

הכלל היוצא שצריך לגרוס הרבה ולעבור על כל חלקי התורה ובזה יקיים את נדרו אשר נדר קודם שבא לעולם. ואף אם אינו מבין בכל

מקום שלומד, מה בכך. כי מעלת ריבוי הלימוד עולה על הכל (עיינן שיחות הר"ן סי' ע"ו).

(א) ואל תתמה שהפסוק מדבר בנדר ולא בשבועה, כי הם קשורים להדדי וכמובן מהפסוק בעצמו "איש כי ידר נדר לה' או השבע שבועה". וכן אמרו (נדרים פ:): 'שבועות נמי הינו נדרים'. (ב) וכן הוא בקב הישר פרק נ"ב שכתב שאדם צריך להשלים את עצמו בכל חלקי התורה הקדוש - פשט, רמז, דרש וסוד. אחרת יצטרך לחזור בגלגול, עיי"ש.

וידבר משה אל העם החלצו מאתכם אנשים לצבא וגו'. פרש"י : אף על פי ששמע שמיתתו תלויה בדבר, עשה בשמחה ולא איחר.

כי הצדיק מצפה וממתין ליום המיתה וכמו שאמר ר' שמעון (זוהר ח"ג דף רצא:): 'אסהדנא עלי דכל יומין דקאימנא, תאיבנא למחמי יומא דא' [אני מעיד עלי שכל הימים שעמדתי, תאוותי לראות את היום הזה, הינו את יום המיתה].

וכן אומרים חכמינו הקדושים (קה"ר פ"ז) על הפסוק : "והחי יתן אל לבו" - 'אלו הצדיקים שנותנין מיתתן כנגד לבן'.

ורבנו ז"ל אמר (שיחות הר"ן, סי' קנ"ו) כי מיתת הצדיק הוא רק כמו מי שיוצא מחדר לחדר אחר. והמשיל אז לבתו על עצמו : כמו שאני עתה בחדר זה ואחר כך אני יוצא מחדר זה ונכנס לחדר השני וסוגר הדלת אחרי. אם אתה תבוא אצל הדלת ותצעק אבי אבי וכו' לא אשמע דבריך ?! עיי"ש.

כי כל ימיו של הצדיק הוא זוכר מהתכלית הנצחית ואיך שיגיע הרגע שיהיה ההכרח שתצא נשמתו מגופו וכן שגור על לשונו של אדמו"ר

הקדוש והנשגב נרו יאיר שאינו מסיח דעתו מיום המיתה. וכבר מבואר בדברינו בכמה מקומות שזכרון יום המיתה יותר ויותר מעורר את האדם לעבודת ה' יתברך בשמחה כי מזכיר את עצמו להכין צידה לדרך וכו'.

מה שאין כן המון עם אינם מעוניינים לשמוע מיום המיתה כי מפחדים וכו'. אך האמת היא שיום אחד יהיה ההכרח לעזוב את העולם וכמובא (בבעל הטורים) ש'אמת' הוא ראשי תיבות א'רון מ'יתה ת'כריכים. וכן אומר אדמו"ר נ"י כי אמת הוא ראשי תיבות א'היה מ'ת' ואי אפשר לברוח מזה.

וזה שפרש"י לגבי שבחו של משה רבנו : אף על פי ששמע שמיתתו תלויה בדבר ואדם אחר היה מעדיף לדחות את הדבר כדי שלא למות, אף על פי כן משה רבנו עשה בשמחה ולא איחר כי אדרבה! השתוקק ליום הזה, והבן.

וימסרו מאלפי ישראל וגו'. פרש"י : להודיעך שבחן של רועי ישראל כמה הם חביבים על ישראל. עד שלא שמעו במיתתו מה הוא אומר (שמות טז) עוד מעט וסקלוני. ומשמעו שמיתת משה תלויה בנקמת מדין לא רצו ללכת עד שנמסרו על כרחן.

כבר נתבאר לעיל (פרשת פנחס ד"ה ויקרב משה) כי היו בישראל שתי כיתות : האחת קנטרנית וליבם חלק ממה רבנו, והאחת צדקת והיו בעלי אמונת חכמים, עיי"ש. וזה שחכמינו הקדושים דרשו (קידושין לג:) על הפסוק "והביטו אחרי משה עד בואו האהלה" ר' אמי ור' יצחק נפחא חד אמר לגנאי וחד אמר לשבח, עיי"ש. כי כל אחד מהחכמים דרש כנגד כת אחרת שהיתה בישראל.

וגם את הכתוב "וימסרו מאלפי ישראל" יש לפרש בדרך צחות לפי כל אחת מן הכיתות הנ"ל. לפי הכת הצדקת יתפרשו הדברים לשבח כפשוטן כפי שפרש"י.

ולפי הכת הקנטרנית יתפרש: 'להודיע שבחן של רועי ישראל כמה הם חביבים על ישראל' בלשון סגי נהור וכאילו נאמר 'כמה כבר הם חביבים'. כי אין הם חביבים על ישראל מצד עצמם אלא מצד שיהיה לישראל על מי להתלונן וכמו שאמר ה' יתברך למשה בתחילת שליחותו למצרים 'קבל עליך על מנת שקנטרנין הם'. 'עד שלא שמעו במיתתו מה הוא אומר - עוד מעט וסקלוני. ומשמעו שמיתת משה תלויה בנקמת מדין לא רצו ללכת' כי שוב לא יוכלו להתלונן על משה ולבקש לסוקלו רח"ל, 'עד שנמסרו על כרחין' [ובדרך צחות יש לומר כי את משה רבנו כבר הכירו שבכל פעם שביזוהו היה נופל על פניו ומבקש רחמים וזה היה טוב להם ולא רצו שיהושע יהיה מנהיג תחתיו לאחר שיסתלק כי ראו שכשאלדד ומידד התנבאו במחנה, אמר יהושע שצריך לכלותם ונמצא שהיה קפדן ועל כן העדיפו שמשה ישאר איתם כי הוא מקבל את הבזיונות מהם באהבה ועל כן לא רצו לילך למלחמת מדין].

הקב"ה עזרני שבאנו ליבנאל. מה שמונח פה – אסור לי לומר, אני מושבע ועומד. אבל יגיע הזמן ויתגלה לכם שמי שגר ביבנאל יש לו חלק בגאולה!

(אשר בנחל קכ, כח שעד)

סיפורי מוהרא"ש

אשר בנחל חלק מ"ח ח' תשעה.

בירושלים יש שלושה עירובין: ומספרים שהערוב הראשון היה של צדיק גדול, רבי אליהו דוד רבינוביץ' תאומים זצ"ל, שהיה נקרא בפי כל על שם כינויו בראשי תיבות שמו: 'האדר"ת' הוא הגיע לירושלים ואמר: כל ימי הייתי רב, ועשיתי דיני תורה, אבל אני מפחד אולי בכל זאת לקחתי כסף שאינו שייך אלי, אולי לא פסקתי כראוי, [זה רב ירא שמים, שחושש לנגוע בכספי זולתו], יען שעכשיו זקנתי ובאתי לגור בירושלים, לכן אני רוצה לתקן תיקון כזה שיהיה צורכי רבים, כי חכמינו הקדושים אמרו (ביצה כט.): גזל ואינו יודע ממי גזל - יעשה מזה צרכי רבים: ולכן עשה את הערוב הראשון, ואף אחד לא ידע. וכשנפטר לא היה מי שיטפל בזה, כי לא שילמו התשלום וכו', ובאו אז אל רבה של ירושלים: רבי שמואל סלנט, ואמרו לו: הרב הזה שילם על הערוב, ועתה אין מי שישלם, לקח רבי שמואל את התשלום על עצמו. ומספרים, שכל אלו שלא רצו להשתתף בתשלום, לא נותר להם בן שומר שבת, רחמנא ליצלן.

לה תתקא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר מקץ. ה' דחגכה ה'תשס"ד.

שלום וברכה אל ... שיחיו נצח.

לנכון קבלתי את מכתבכם.

מאד מאד אני מצטער וגם מקפיד, שלבנכם לא תהיה בלורית, שזה מנהג גויים עובדי עבודה זרה, וראו תקף-ומיד לחתוף את זה, ואם לא, אין לכם מה לחפש בקהלה. אני לא אתן, שהילדים שלנו יתקלקלו, חס ושלום, אני בכל פעם דורש ברבים מה שאמרו חכמינו הקדושים (סנה נה:): מה שהתינוק מדבר בחוץ, הוא שומע את זה מההורים. הילד מאד חלש בלמודים, סימן שבביתכם משהו לא בסדר, ולכן אני מאד מאד מבקש אתכם, שתתקנו מה שיש לתקן, כי אחרת הברכה לא תהיה מצויה אצלכם כלל.

זכרו היטב איך שמסרתי את נפשי עבורכם, שיהיה לכם בית, וחסבתם שזה רק חלום וכז', והנה החלום נתגשם, ולכן תצייתו.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

מתוך הספר החדש "ומתוק האור – פניני רבי חיים קנייבסקי"

הבטחה חריגה

אברהם נכנס אל רבנו וספר כי זמן קצר אחרי שהתחתן נולד לו בן בכור, אה מאז לא נולדו ילדים נוספים. הילד כבר גדול, והם פנו לדרש ברופאים - אה אף אחד לא מצא הסבר רפואי לעצירת ברכת הילדים. "אינני יודע מדוע" - סיים האברהם - "אה מאז לא זכינו לילדים נוספים".

"אני יודע למה" - נענה מרן על אתר - "כי אתה מגדל בלורית. תספר את הבלורית, ואני מבטיח לך שתפקדו במהרה".

"נדהמתי מן הנסח הבלתי שגרתית", ספר האברהם. "לא היתה זו הפעם הראשונה שבה זכיתי להפגס, תמיד היה הרב מברך, ומעולם לא שמעתי אותו מתבטא בנסח של הבטחה. 'הרב מבטיח לי?' שאלתי שוב כלא מאמין. ורבנו חזר ואמר, 'אם תוריד את הבלורית, אני מבטיח לך ישועה'.

יצאתי משם והלכתי מיד אל הספר. בקשתי שיספר אותי בלי להשאיר זכר לבלורית - ואמנם באפן מידי הגיעה הישועה".

חידה : מי היה הראשון שגידל בלורית ?

תשובה : בלעם התחיל

בקוביא בבלורית ובקסמים

(מדרש תנחומא בראשית, יד)

1129-42nd STREET
BROOKLYN, N.Y. 11219

Tel. (718) 436-5062
Fax. (718) 871-8566

אליעזר שלמה שיק

ד"ר "חובל הקודש"

"חסדי ברסלב"

ע"ש הרה"ק אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
בארץ ובחול

1. אין לבחור ישיבה להחזיק ברשותו פלאפון בשום פנים ואופן. 2. חובה קדושה להסתפר כמנהג החסידים החרדים על דבר השם מספר אפס. 3. בחורים צריכים ללכת עם המלית קפן על החולצה דייקא, ולא תחת החולצה בשום פנים ואופן לא, אלא מלובש עם ווסט. 4. אני רוצה שכל בחור יבא בישיבה עם כובע וחליפה חסידית דייקא, ובעת התפלה שיתפללו בלבוש כובע וחליפה ונרמיל. 5. בחורים אסור להם ללכת בשום פנים ואופן להפצה. 6. צריכים מאד לשמור לא לשמוע ניגונים ממנגנים קלים וריקים ופוחזים בלי זקן, שרביז"ל אמר (לקוסי מוהר"ן חלק א סימן ג) שזה מאד מזיק לעבודת השם יתברך. 7. בחור ירא שמים הולך לישון מוקדם כדי שיוכל לקום מוקדם, ואפילו אלו הבחורים שעוזרים בבית התבשיל - אהל אברהם, שזה מצוה גדולה מאד, עם כל זאת תיכף ומיד אחר זה ללכת לישון, כי אין עוד דבר מסוגל ליראת שמים כמו שבחור הולך לישון מוקדם, וכך הוא יכול לקום מוקדם מאד, וכשיזשנים לילה שבע שעות אזי כל היום המוח שלו מיושב, ולכן צריכים מאד לשמור על זמני השינה, ורביז"ל הקפיד מאד מאד על זמני השינה, כי אם בחור לא ישן מספיק אזי הוא מסתובב כמו סוס שגם כן סמעט בשינה, אבל בשביל זה הוא סוס... לא כן מי שחפץ באמת להיות ירא שמים אמיתי צריך לישון טוב, כדי שיוכל לבלות את כל היום רק בלימוד תורה הקדושה, ללמוד בהתמדה רבה משניות, גמרא, שולחן ערוך, וכו', וכו', אני מאד מקווה להקדוש ברוך הוא שתציית אותי, כי אני רוצה לראות בהצלחתך הנצחית שתהיה בחור ירא שמים ותגדל עובד השם, רק תראה להקפיד על זמני הישיבה לבא בזמן ולציית את הראש ישיבת שלך שתהלה לאל הוא רוצה בק את הטובה שלך.

שיעורים באידיש ולשון הקודש מהראש ישיבה
ר' יואל ראטה נ"י אפשר לשמוע במספר:

0797040066

ושיעורים שנמסרים ב"היכל הקודש יבנאל"
אפשר לשמוע במספר:

0733834140

(להקיש 1 ואחר כך להקיש 2)

זכות העלון

להצלחת ורפואת : אליהו בן מרים, אסתר מלכה בת אורה וכל יוצאי חלציהם, יום טוב בן ג'וליה, מרים בת
סולטנה, סולטנה בת קדן מרים, עמוס בן יהודית, נתן שמחה בן רחל, יקיר בן זוהרה, הננייה רחל בת דבורה,
דוד בן רחל, משה בן אירן, ישראל בן ג'וליה, מרים בת אסתר אקה.

ולהבדיל : לעילוי נשמת ג'וליה בת סולטנה, אליהו בן ישראל,
אברהם בן ניסים אורה בת נעמי, מאיר בן רחמים, יצחק בן זכיה, יצחק בן פיגלה ולכל
הנשמות הקדושות שאין מי שיאמר עליהם קדיש

מי שמעוניין לקבל את החוברת בדואר אלקטרוני שיכתוב

ל: nachman6708@gmail.com

